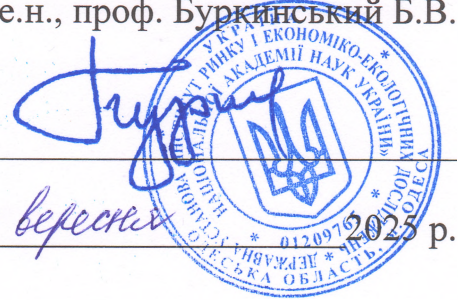

ЗАТВЕРЖДУЮ
Директор ДУ «Інститут ринку і
економіко-екологічних
досліджень НАН України»
академік НАН України,
д.е.н., проф. Буржинський Б.В.

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів
дисертації здобувачки

КОСТЕЦЬКОЇ КАТЕРИНИ ОЛЕГІВНИ

на тему:

**«ФОРМУВАННЯ КУРОРТНОЇ ЕКОНОМІКИ ІЗ ВИКОРИСТАННЯМ
ПРИРОДНИХ ЛІКУВАЛЬНИХ АКТИВІВ»**

здобуття наукового ступеня доктора економічних наук

за спеціальністю

08.00.03 – Економіка та управління національним господарством

За дорученням голови Вченої ради (Протокол № 1/25 від 27.08.2025р.), директора ДУ «Інститут ринку і економіко-екологічних досліджень НАН України» рецензентами даної дисертації призначено фахівців зі спеціальності 08.00.03 – Економіка та управління національним господарством: д.е.н., проф. Петрушенко М.М., д.е.н., проф. Філіппова С.В., д.е.н., проф. Шлафман Н.Л., які провели попередню експертизу докторської дисертації Костецької Катерини Олегівни (тема дисертації затверджена ухвалою Вченої ради ДУ «Інститут ринку і економіко-екологічних досліджень НАН України» від 21 червня 2023 року, протокол № 8, науковий консультант – член-кор. НАН України, д.е.н., професор Хумарова Ніна Іпполитівна), розглянули наукові публікації, у яких висвітлені основні отримані наукові результати, а також на підставі участі у засіданні спеціалізованої вченої ради з присудження наукового ступеня доктора наук Д 41.177.02 по захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук в ДУ «Інститут ринку і економіко-екологічних досліджень НАН України» від 26.09.2025 р. щодо попереднього розгляду докторської дисертації, прийняли таке рішення:

Дисертаційна робота Костецької Катерини Олегівни, представлена на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук за спеціальністю 08.00.03 – Економіка та управління національним господарством є кваліфікаційною науковою працею, підготовленою у вигляді рукопису. За

обсягом, актуальністю, рівнем наукової новизни та практичною значущістю робота відповідає пп.7-9 «Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України №1197 від 17.11.2021 року.

1. Актуальність теми дослідження.

Повоєнні трансформації в Україні супроводжуються глибокими економічними, екологічними та соціальними потрясіннями, спричиненими руйнуванням інфраструктури, масштабним переміщенням населення та різким зростанням потреб у реабілітації й відновленні здоров'я. В цих умовах санаторно-курортна сфера набуває стратегічного значення, оскільки здатна поєднати економічне відновлення з відтворенням людського капіталу та покращенням якості життя населення.

Паралельно з цим в Україні посилюється потреба в модернізації підходів до управління національними активами. Уряд орієнтується на інвентаризацію, прозоре управління та підвищення економічної ефективності державних ресурсів. Проте значний пласт активів — природні лікувальні активи (ПЛА), що формують основу курортної економіки — досі залишаються поза увагою системного державного управління: для них не створено інтегрованих механізмів обліку, оцінки, капіталізації та реального включення в економічну модель країни.

Водночас медичні, соціальні, екологічні та економічні ефекти використання ПЛА роблять курортну сферу унікальною міждисциплінарною системою, здатною забезпечити синергетичний внесок у національне господарство.

У повоєнний період значно зростає суспільний запит на реабілітаційні та оздоровчі послуги для ветеранів, внутрішньо переміщених осіб, людей з інвалідністю та загалом для відновлення нації. Це формує новий економіко-соціальний імператив розвитку курортної економіки і підкреслює потребу в її теоретичному переосмисленні.

Аналіз праць зарубіжних і вітчизняних дослідників засвідчує, що питання оцінки природного капіталу, механізмів його капіталізації, управління природними ресурсами та розвитку курортних територій розроблялися досить активно. Проте залишається недостатньо дослідженою проблема формування курортної економіки як цілісної складової національної економіки, заснованої на управлінні природними лікувальними активами та інтеграції медичних, соціальних і економічних ефектів їх використання.

Вирішення цієї проблеми потребує розроблення нових теоретико-методологічних засад управління ПЛА, їх економічної оцінки та включення у механізми повоєнного відновлення.

Таким чином, актуальність роботи зумовлена:

- нагальною потребою в ефективних підходах до управління природними лікувальними активами;

- необхідністю підвищення ролі курортної економіки в повоєнному відновленні України;
- вимогою інтеграції економічних, екологічних і соціальних ефектів ПЛА у сучасну модель управління природними ресурсами;
- відсутністю цілісної методології капіталізації ПЛА в структурі національної економіки.

2. Зв'язок роботи з актуальними програмами, планами, темами.

Дисертація виконана в межах науково-дослідних тем ДУ «Інститут ринку і економіко-екологічних досліджень НАН України», а саме: «Розвиток відносин власності у рекреаційно-туристичному природокористуванні приморських регіонів України» (№ ДР 0116U000411), де автором сформовано напрями адміністративного управління з урахуванням прав власності на природні ресурси та розвитку альтернативних видів діяльності на курортних територіях; «Інклюзивність економіки вражень в природокористуванні» (№ ДР 0119U000229), у межах якої авторкою запропоновано концептуальні засади модернізації інфраструктури курортів державного значення за рахунок використання інтегрованих систем управління інфраструктурним розвитком їх територій, згідно з міжнародними стандартами, зокрема ISO 21500:2012 та ISO 10006:2003, що на інституційному рівні передбачає узгодження соціо-економіко-екологічних інтересів суб'єктів курортного господарювання у межах забезпечення раціонального природокористування на засадах інклюзивного підходу;

«Управління природними активами на засадах блакитного зростання» (№ ДР 0122U000738), у межах якої автором обґрунтовано концепт організаційно-економічного механізму управління природно-лікувальними активами, заснований на міжнародно-визначених принципах та регламентах що включає функції контролю за суб'єктами господарювання із використанням природних лікувальних активів для подальшого внесення цих змін до Податкового Кодексу України; авторкою запропоновано єдиний методичний базис обліку та оцінювання природних лікувальних активів в грошовому еквіваленті, сформований на основі застосування регламентів SEEA, з урахуванням рентних показників виснаження та повернення активу із обрахунком витрат на розвідку нових ресурсів. «Механізми структурної трансформації підприємницького сектору України на засадах резильєнтного розвитку економіки» (№ ДР 0123U100206), у межах якої здобувачка розробила інституційні пріоритети розвитку курортної економіки як галузі та запропонувала схему економічних взаємозв'язків за допомогою алгоритму стимулювання інвестиційної діяльності підприємств курортної економіки, а також на прикладі Одеської області проведено розрахунки розвитку сфери курортної економіки, які свідчать, про її конкурентоспроможність та можливість забезпечити регіон додатковими фінансовими вливаннями при чітко сформованій політиці в цій сфері. Договірна тематика на замовлення Департаменту економічної політики та стратегічного планування Одеської

обласної державної адміністрації (Договір № 07-04/2021 від 19.07.2021р.) - надано науково-експертний висновок щодо можливого економічного ефекту від подовження туристичного сезону.

Мета і завдання дослідження. Мета дисертаційної роботи полягає в розробці теоретико-методологічних засад формування курортної економіки на основі використання природних лікувальних активів як інтегрованої підсистеми національного господарства, здатної забезпечити соціально-економічний розвиток регіонів, відновлення людського капіталу та економіки країни у повоєнний період.

Для досягнення поставленої мети в роботі було поставлено та вирішено наступні завдання:

- дослідити еволюцію наукових підходів до формування курортної економіки та визначити її місце в сучасній економічній науці;
- розкрити сутність курортної економіки в системі економічних відносин національного господарства;
- обґрунтувати концептуальну модель курортної економіки на основі використання природних лікувальних активів;
- уточнити сутність і структуру категорії «природні лікувальні активи» як складової природного капіталу, їх матеріальні та нематеріальні параметри, що формують їх економічну та соціальну цінність;
- узагальнити нормативно-законодавчу базу використання та охорони ПЛА у вітчизняному та міжнародному контексті;
- обґрунтувати методологію багатовимірної класифікації функцій ПЛА у курортній економіці на засадах інклюзивності;
- визначити соціально-економічні, екологічні та інвестиційні ефекти використання ПЛА у контексті відновлення людського капіталу та інклюзивності;
- запропонувати інструментарій капіталізації ПЛА для активізації інвестиційної діяльності;
- вдосконалити методологічні підходи до економічної оцінки ПЛА з використанням SEEA, TEEB, GEP;
- сформувані інституційні засади забезпечення балансу між економічною експлуатацією та збереженням ПЛА;
- визначити роль курортної економіки як чинника інклюзивного зростання та соціальної інтеграції;
- обґрунтувати підходи до економіко-математичного моделювання мультиплікаційних ефектів ПЛА у курортній сфері та визначити можливості їх масштабування в національному господарстві;
- обґрунтувати інституційну інтеграцію ПЛА у взаємодії держави, бізнесу та громад та сформувані практичні рекомендації щодо впровадження моделі курортної економіки.

Об'єктом дослідження є процес формування курортної економіки із використанням природних лікувальних активів.

Предметом дослідження є теоретико-методологічні та прикладні засади формування курортної економіки, що базується на використанні

природних лікувальних активів, інституційних механізмах їх регулювання та інструментах капіталізації.

Методи дослідження. Для виконання поставлених завдань у роботі використано різноманітні загальнонаукові та спеціальні методи та прийоми наукового дослідження. Зокрема: абстрактно-логічного для визначення категоріально-понятійного апарату (курортна економіка, природні лікувальні активи) (розділ 1, п. 1.1.); діалектичного методу для виявлення закономірностей розвитку курортної економіки (розділ 1, п. 1.2.), систематизація та класифікація для розробки класифікації функцій і параметрів ПЛА (розділ 2, п. 2.1.); термінологічного аналізу та синтезу для виокремлення факторів формування моделі курортної економіки (розділ 1, п. 1.3.), індукції та дедукції для переходу від індивідуальних характеристик курортної економіки в розрізі регіонів до узагальнень на рівні національної економіки (розділ 3, п.3.2. - 3.3.); економіко-статистичні методи для аналізу динаміки використання лікувальних ресурсів, оцінки їх внеску у ВВП та регіональний розвиток (розділ 4, п. 4.1.); економіко-математичного моделювання – для побудови мультиплікаторних моделей ефектів ПЛА у регіональній економіці (розділ 4, п. 4.3.); методу структурно-функціонального аналізу для визначення взаємозв'язків між економічними, соціальними й екологічними ефектами від використання ПЛА в сфері курортної економіки (розділ 3, п. 3.3.); вартісні методи оцінки (рентний, витратний, метод готовності платити (WTP), метод заміщення, travel cost method) для визначення економічної вартості ПЛА (розділ 4, п. 4.2.); компаративний аналіз для зіставлення національних і міжнародних методик оцінки ПЛА (розділ 5, п. 5.2.); інституціонального аналізу для оцінки механізмів регулювання, ролі держави, бізнесу і громад (розділ 5, п. 5.3.).

Теоретичною та інформаційною основою дослідження є нормативно-правові акти України, Закони України, Національні програми та стратегії, міжнародні документи та методики, офіційна статистика та державні бази даних, наукові та прикладні джерела вітчизняних та зарубіжних науковців з проблематики капіталізації природних ресурсів, їх оцінки та інституційного регулювання соціально-економічних процесів в санаторно-курортній та рекреаційних сферах, а також матеріали, отримані в результаті власних досліджень автора.

3. Наукова новизна одержаних результатів.

Дисертаційна робота Костецької Катерини Олегівни, є завершеним науковим дослідженням, яке виконано в ДУ «Інститут ринку і економіко-екологічних досліджень НАН України» на високому рівні і вирішує **важливу науково-прикладну проблему** - розробку теоретико-методологічних засад курортної економіки як нового феномену структури національної економіки та міждисциплінарної системи управління природними лікувальними активами, спрямованої на їх економічну капіталізацію, екологічне відновлення та соціальну результативність для зростання національної економіки України.

Зокрема, в дисертації отримано особисто здобувачкою наступні наукові результати і положення:

- вперше сформовано нове наукове підґрунтя для розвитку курортної економіки в національному господарстві, засновану на принципах капіталізації природних лікувальних активів. Уперше визначено її структурні елементи, логіку функціонування та базові принципи – багаторівневе управління, рента справедливості, екосистемність, інклюзивність, інноваційність і цифровізація. Такий підхід дозволяє розглядати курортну економіку як інтегральний сектор, покликаний забезпечувати збалансований соціально-економічний та екологічний розвиток країни;

- вперше запропоновано принципово нову багатовимірну класифікацію функцій природних лікувальних активів, розроблену на основі міждисциплінарного аналізу та системного бачення їх впливу на суспільство й економіку. Виділено п'ять змістовних блоків: медико-оздоровчий, соціальний, екологічний, інвестиційний та інноваційний, кожен із яких формує власний тип впливу на курортну економіку й підсилює синергетичний ефект природних лікувальних активів;

- вперше обґрунтовано напрями стратегічного розвитку курортної економіки на основі інклюзивності з опорою на міжнародні підходи – Inclusive Wealth Index та Experience Index Gensler. Це забезпечило формування моделі, що враховує не лише економічні та соціальні параметри, а й показники досвіду, добробуту та якості життя як критеріїв оцінки розвитку курортної сфери;

- вперше розроблено комплексну методичку оцінювання природних лікувальних активів, яка поєднує міжнародні системи природного капіталу (TEEB, SEEA) та оцінювання екосистемних продуктів (GEP) із класичними вартісними методами – рентною оцінкою, витратним підходом і WTP. Це створило інтегровану модель оцінки, що дозволяє враховувати економічні, соціальні, медико-біологічні та екологічні аспекти природних лікувальних активів;

- вперше запропоновано концептуально-методичну модель капіталізації природних лікувальних активів побудовану із урахуванням принципів формування державних програм соціально-економічного розвитку. Вона структурує процес капіталізації у трьох блоках: фінансово-економічному, медико-біологічному та екологічному, що дозволяє збалансувати економічну вигоду, якість оздоровчих послуг і збереження природних ресурсів;

- поглиблено зміст категорії «природні лікувальні активи», яку визначено як поєднання матеріальних та нематеріальних характеристик. Авторське трактування підкреслює їхню подвійну природу – і як природного капіталу, і як основи для соціально-медичної реабілітації;

- удосконалено методичний підхід до економічної оцінки природних лікувальних активів шляхом застосування економіко-математичного мультиплікатора, що дозволяє враховувати широке коло

ефектів – від бюджетних надходжень і розвитку суміжних ринків до соціальних і медико-біологічних результатів. Така оцінка виходить за межі традиційної ринкової вартості й демонструє системний економічний вплив природних лікувальних активів;

- розширено підходи до інституційного управління ПЛА в контексті реалізації державної економічної стратегії. Запропоновано модель, що об'єднує економічні, екологічні, соціальні та досвідні аспекти управління, включає принципи прозорості, підзвітності та участі громад, орієнтуючись не лише на оздоровчі ефекти, а й на формування позитивного користувачького досвіду;

- розвинуто концептуальне бачення ресурсного забезпечення санаторно-курортної сфери у повоєнний період. Представлено модель, зорієнтовану на потреби ветеранів, ВПО та різних груп населення, що потребують реабілітації. Запропоновано інтеграцію санаторно-курортної сфери в систему охорони здоров'я та соціального захисту із залученням багатоканальних джерел фінансування;

- удосконалено наукові підходи до стратегічного планування розвитку курортної сфери на основі інтеграції ресурсно-екологічного потенціалу, соціальних викликів та економічної доцільності, що, на відміну від існуючих, полягають у поєднанні забезпеченості ПЛА в територіальному розрізі з оцінкою їх відновлюваності та екологічної стійкості, враховуючи соціально-екологічні аспекти, такі як ризики надмірної експлуатації, конфлікти у доступі до ПЛА, та диференційовані потреби населення у реабілітації. Це дозволило розробити більш реалістичні та стійкі сценарії державного розвитку;

- дістало подальшого розвитку пропозиції щодо уведення подвійного критерію оцінювання в систематизації природних лікувальних активів – екологічного (відновлюваність) та економічного (окупність/рентабельність). Такий підхід надає можливість одночасно оцінювати екологічні ризики й економічну доцільність, формуючи базу для управлінських рішень щодо капіталізації природних лікувальних активів;

- поглиблено інституційні засади багаторівневого управління природними лікувальними активами, що включають чіткий розподіл повноважень між державою, регіонами, громадами та бізнесом. Запропоновано механізми, які посилюють участь громад, стимулюють інновації та забезпечують взаємодію публічного та приватного секторів;

- дістало подальшого розвитку концептуальні засади активізації інвестиційної діяльності із використанням природних лікувальних активів. Запропоновано інтегровану модель, що охоплює інструменти державно-приватного партнерства, екологічні зобов'язання інвесторів, податкові стимули, лізингові програми та системи екологічно-економічного моніторингу, які поєднують фінансову вигоду з відновленням природних ресурсів і медико-соціальними результатами.

4. Наукове та практичне значення дисертаційної роботи.

Основний науковий і практичний результат дисертаційної роботи спрямований на розробку рекомендацій щодо формування курортної економіки із використанням природних лікувальних активів як вектору відновлення національного господарства України. Теоретичні положення дисертаційної роботи та її прикладні рекомендації були використані: Секретаріатом Кабінету Міністрів України (враховано пропозиції здобувачки щодо доповнення Національної стратегії сприяння розвитку громадянського суспільства України на 2021-2026 роки положеннями щодо розвитку соціального підприємництва на засадах інклюзивного природокористування) (Довідка № 24236/02-21 від 26.07.2021);

Міністерством розвитку громад та територій України (враховано пропозиції здобувачки щодо впливу інститутів громадянського суспільства на розвиток економіки вражень в природокористуванні на засадах інклюзивності при підготовці стратегічних та планових документів) (Довідка № 8/36.5.1/3808-21 від 12.07.2021); (враховано пропозиції здобувачки щодо економіко-правового забезпечення розвитку підприємництва в курортній економіці) (Довідка № 17246/43/10-24 від 19.09.2024); (враховано пропозиції здобувачки щодо методичних підходів до ресурсного забезпечення реабілітації санаторно-курортної сфери) (Довідка № 10087/6/10-25 від 26.04.2025);

Міністерством економіки України (враховано пропозиції здобувачки щодо інституційних пріоритетів розвитку курортної економіки як галузі та запропоновано схему економічних взаємозв'язків за допомогою алгоритму стимулювання інвестиційної діяльності підприємств курортної економіки) (Довідка № 3903-07/56083-07 від 17.10.2023);

Державним агентством розвитку туризму України (враховано пропозиції здобувачки щодо комплексного підходу формування сучасного та ефективного функціонування курортних комплексів для лікувально-оздоровчих потреб населення) (Довідка № 710//2.2-24 від 15.05.2024);

Департаментом екології та природних ресурсів Одеської обласної державної адміністрації (враховано пропозиції здобувачки щодо методичних підходів нормування, оцінювання рекреаційно-туристичних ресурсів та визначення розмірів збитків, завданих внаслідок порушення природоохоронного законодавства) (Довідка № 4233/05-45/3420 від 30.07.2018); (враховано пропозиції здобувачки щодо переходу від екстрактивних методів управління до інклюзивного природокористування та формування відповідних законодавчих документів для його закріплення) (Довідка № 3497/06-15/3446 від 06.07.2019); (враховано пропозиції здобувачки щодо забезпечення реабілітаційних та оздоровчих послуг для населення регіону та подальшого розроблення плану заходів з метою збереження природних екосистем Одещини) (Довідка № 1761/06/06-17/2-23/6930 від 27.03.2023); (враховано пропозиції здобувачки щодо виявлення

основних диспропорцій в інвестиційній діяльності підприємств курортної економіки, які у своїй діяльності використовують природні лікувальні активи) (Довідка № 2444/06/06-17/2-23/8035 від 9.10.2023);

Департаментом економічної політики та стратегічного планування Одеської обласної державної адміністрації (враховано пропозиції здобувачки щодо напрямів оцінювання природно-лікувальних активів для економічного обґрунтування та розвитку курортів Одеського регіону) (Довідка № 2047/02/03.1-10/2-23/1453 від 08.08.2023); (враховано пропозиції щодо важелів регулювання прозорості та сталості ведення бізнесу підприємствами курортної економіки) (Довідка № 3174/02/02.1-14/2-23/2542 від 28.11.2023);

SIA “Earth Revival” taken into account methodological positions of investment activities disproportions reveal and business priorities in resorts economy (reference № 40203057127 from 13.11.2023)

Санаторієм «Одеса» Служби Безпеки України (враховано пропозиції здобувачки щодо використання організаційно-економічного інструментарію управління природно-лікувальними активами в санаторно-курортній сфері для реабілітаційних потреб, а саме впровадження підходу One Health, як інтеграції реабілітаційних та оздоровчих потреб військовослужбовців та населення з додержанням вимог до використання ПЛА) (Довідка № 83/299 від 14.04.2025).

Особистий внесок здобувачки. Концептуальні положення дисертації, висновки, рекомендації та пропозиції, які виносяться на захист, є результатом самостійного наукового пошуку здобувача. З наукових праць, що опубліковані у співавторстві, використані лише ті результати дослідження, які одержані особисто здобувачкою.

5. Апробація результатів дослідження.

Основні теоретичні та прикладні результати дисертаційного дослідження доповідались на міжнародних та вітчизняних науково-практичних конференціях: Екологічні проблеми навколишнього середовища та раціонального природокористування в контексті сталого розвитку (30 жовтня 2018 р. Херсон), Економіко-екологічні проблеми сучасності у дослідженнях науковців (25-26 червня 2019 р. Одеса), Universum View 17. Economics and management (18 травня 2019 р. Вінниця), Modern science: problems and innovations (5-7 квітня 2020 р. Швеція), Теорія та практика менеджменту (24-26 травня 2023 р Луцьк), Сучасні доміанти трансформації економіки з урахуванням повоєнних викликів (14-15 вересня 2023р. Одеса), Збалансоване природокористування: традиції, перспективи та інновації (18-19 травня 2023 р. Київ), Теорія та практика менеджменту (23 травня 2023р Луцьк), Природні лікувальні активи, реабілітація та курорти (14-15 листопада 2024 р Одеса), Підприємництво та торгівля: сучасний стан і перспективи розвитку (16 травня 2024 р Луцьк).

6. Повнота викладення результатів дисертації в наукових публікаціях, відсутність порушення академічної доброчесності.

Особистий внесок здобувача в публікаціях, їх кількість та рівень видання.

Основні наукові положення і результати дисертаційного дослідження відображено у 37 наукових праць загальним обсягом 61,71 друк. арк. (з яких особисто автору належать 23,42 друк. арк.), зокрема: 5 статей у виданнях, що індексуються у наукометричних базах Scopus та Web of Science; 14 статей у наукових фахових виданнях України, що включені до міжнародних наукометричних баз; 1 препринт, 5 розділів у колективних монографіях, 12 публікацій у матеріалах конференцій.

Наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертаційного дослідження:

Монографії

1. Костецька К. О. Вектори вдосконалення адміністративного управління в сфері рекреаційно-туристичного природокористування. Тенденції розвитку адміністративного управління рекреаційно-туристичним природокористуванням у вітчизняній та міжнародній практиці // Теоретико-методологічні засади формування менеджменту відносин власності на природні рекреаційні ресурси: *колективна монографія*. за ред. Буркинського Б.В. Одеса: ІПРЕЕД НАН України, 2019. С. 62–85, 141-150. DOI: <https://doi.org/10.31520/978-966-02-8917-8>

2. Костецька К. Управління мінерально-ресурсними активами регіону (на прикладі лікувальних грязей). *Домінанти сталого розвитку регіонів України: колективна монографія*. за ред. Буркинського Б.В. Одеса: ІПРЕЕД НАН України, 2020. С. 505–514.

3. Kostetska K., Sedykova I. Formation of the main goals of inclusive environmental management based on international experience. *Institutional development mechanisms of the financial system of the national economy: Collective monograph*. Batumi, 2020. P. 80–98.

4. Костецька К. Сучасні тренди світового економічного розвитку та виклики для України. Індексний підхід до ідентифікації можливостей розвитку інклюзивної економіки вражень в Україні. Вплив інститутів громадянського суспільства на розвиток економіки вражень у природокористуванні на засадах *інклюзивності*. *Економіка вражень і природокористування: принципи інклюзивності та сталості: колективна монографія*. за ред. Хумарової Н.І., Одеса, 2021. С. 11-53, 212-243, 288-296 DOI: [10.31520/978-966-02-9838-5](https://doi.org/10.31520/978-966-02-9838-5)

5. Хумарова Н., Костецька К. Інклюзивність природокористування в розвитку курортної економіки. монографія, Одеса, ДУ «ІПРЕЕД НАНУ», 2023. – 231 с. DOI: [10.31520/978-617-14-0129-7](https://doi.org/10.31520/978-617-14-0129-7). (Особистий внесок здобувача: обґрунтовано значущість природних лікувальних активів для курортної економіки; визначено соціальний, економічний та екологічний їх вплив)

Статті у періодичних наукових виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science та Scopus

6. Kostetska, K., Laurinaitis, M., Savenko, I., Sedikova, I., Sylenko, S. Mining management based on inclusive economic approach. *Ukrainian School of Mining Engineering*, 2020 [online] 201, pp. 1009 - 1022. DOI:[10.1051/e3sconf/202020101009](https://doi.org/10.1051/e3sconf/202020101009). (Web of Science). (Особистий внесок здобувача: обґрунтовано впровадження коригувального коефіцієнта до рентних платежів за видобуток природних лікувальних активів з урахуванням поліфункціональних характеристик території).

7. Kostetska, K., Khumarova, N., Umanska, Y., Shmygol, N., Koval, V. Institutional qualities of inclusive environmental management in sustainable economic development. *Management Systems in Production Engineering*, 2020. Vol. 28, no. 1. P. 15–22. DOI:[10.2478/mspe-2020-0003](https://doi.org/10.2478/mspe-2020-0003). (Scopus). (Особистий внесок здобувача: досліджено передумови інклюзивного природокористування в соціально-економічних та екологічних практиках та надано пропозиції щодо їх методологічного забезпечення).

8. Kostetska, K., Poyda-Nosyk, N., Bacho, R., Nevlad, V., Pavlenko, O. Natural resource reserves sustainable use and inclusive resort development. *Circular Management and Environmental Engineering*, 2021, 255, pp. 1003 - 1016. DOI: [10.1051/e3sconf/202125501003](https://doi.org/10.1051/e3sconf/202125501003). (Web of Science). (Особистий внесок здобувача: доведено доцільність формування резервів природних лікувальних активів на прикладі грязей Куяльницького лиману).

9. Kostetska, K., Gordiichuk, Y., Movchaniuk, A., Vdovenko, N., Nahorny, V., & Koval, V. Inclusive development of social entrepreneurship in nature management. *Journal of Geology, Geography and Geoecology*, 2021, 30(3), 500-511. DOI: 10.15421/112146 (Web of Science). (Особистий внесок здобувача: за допомогою індексного підходу визначено економічний та екологічний вплив інклюзивного зростання на соціальне підприємництво).

10. Burkynskyi, B., Andryeyeva, N., Khumarova, N., Kostetska, K. An Innovative Approach to the Implementation of Sustainable Business Ideology in Ukraine. *Journal of Environmental Research, Engineering and Management*, 2021, 77(4), 48–63 DOI 10.5755/j01.erem.77.4.29163 (Scopus). (Особистий внесок здобувача: визначено напрями ведення сталого бізнесу в Україні як вектору збереження природного потенціалу).

Препринт

11. Kostetska K. The evolution of changes in the management of natural healing assets. *ZENODO*, 2025. 38 p. (Preprint). URL: <https://doi.org/10.5281/zenodo.16257654>.

Статті у наукових фахових виданнях України

12. Kostetska K. Trends of development of administrative management of recreational and tourist nature production in domestic and international practice.

Economics, ecology, socium. 2018. Vol. 2, no. 1. P. 111–121. DOI: doi.org/10.31520/2616-7107/2018.2.1-10

13. Kostetska K. Submission of administrative decisions of using recreation and tourist territory and development of alternative activity types. *Economic innovations*. 2018. Vol. 20, no. 3(68). P. 107–114. DOI: [10.31520/ei.2018.20.3\(68\).107-114](https://doi.org/10.31520/ei.2018.20.3(68).107-114)

14. Kostetska K., Smol M., Gaska K. Rational nature use of recreational management subjects on the basis of inclusive. *Economics, ecology, socium*. 2018. Vol. 2, no. 4. P. 31–40. DOI: [10.31520/2616-7107/2018.2.4-4](https://doi.org/10.31520/2616-7107/2018.2.4-4) (Особистий внесок здобувача: надано пропозиції щодо прийняття управлінських рішень та обґрунтовано методичний підхід до розрахунку рентних платежів в сфері рекреації на засадах інклюзивності).

15. Gordiuchyk E. G., Kostetska K. O. Theoretical principles of formation of experience economy in the context of general growth. *Economic innovations*. 2019. Vol. 21, no. 4(73). P. 46–56. DOI: [10.31520/ei.2019.21.4\(73\).46-56](https://doi.org/10.31520/ei.2019.21.4(73).46-56) (Особистий внесок здобувача: визначено теоретичні підходи до впровадження екосистемного підходу на курортних територіях для всіх напрямків соціально-економічного розвитку на засадах інклюзивного підходу).

16. Kostetska K. O., Gordiuchyk E. G. Inclusive growth stages as a prerequisite for formation of experience economy. *Economics: time realities*. 2019. Vol. 6, no. 46. P. 112–117. DOI: [10.5281/zenodo.3878538](https://doi.org/10.5281/zenodo.3878538) (Особистий внесок здобувача: визначено основні віхи інклюзивного зростання від соціального включення до соціо-економіко-екологічного та політичного включення, яке, з одного боку, поєднує в собі об'єднання організацій політичного напрямку, фінансових установ, агенцій розвитку щодо забезпечення відповідальності поводження з ПЛА, а з іншого - проявляється у посиленні взаємодії між законодавчою та виконавчою владою з метою створення сталої інфраструктури курортних територій).

17. Коваль В., Костецьк К., Бондарь В. Управління формуванням логістичних ланцюгів підприємств зернопродовольчого в умовах інклюзивного зростання ринку. *Вісник Національного університету водного господарства та природокористування*. 2020. Т. 3, № 91. С. 79–87. URL: <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/19440>. (Особистий внесок здобувача: досліджено складові інклюзивного зростання на прикладі логістичних ланцюгів).

18. Kostetska K. Conceptual vision on managing natural healing assets in the resort economy through an organizational and economic approach. *Scientific-discussion*. 2023. No. 83. P. 22–31. DOI: [10.5281/zenodo.10276504](https://doi.org/10.5281/zenodo.10276504)

19. Khumarova N.I., Kostetska K.O., Golikova O.S. Natural healing assets evaluation scientific approaches. *Economic innovations*. 2023. Vol. 25, no. 3(88). P. 282–294. DOI: [10.31520/ei.2023.25.3\(88\).282-294](https://doi.org/10.31520/ei.2023.25.3(88).282-294) (Особистий внесок здобувача: визначено методичні підходи до оцінки природних лікувальних активів).

20. Khumarova N., Kostetska K., Resort economy business: disparities in investment activity and development benefits. *Вісник економічної науки України: зб. наук. праць*, 2023. Вип. 1(44). С. 35-44. DOI: 10.37405/1729-7206.2023.1(44).35-44 (Особистий внесок здобувача: обґрунтовано напрями ведення бізнесу в курортній економіці із використанням природних лікувальних активів).

21. Khumarova N., Kostetska K., Golikova O. Innovative approaches to utilizing water infrastructure in resort economy. *Economic innovations*. 2023. Vol. 25, no. 4(89). P. 134–141. DOI: [10.31520/ei.2023.25.4\(89\).134-141](https://doi.org/10.31520/ei.2023.25.4(89).134-141) (Особистий внесок здобувача: обґрунтовано інфраструктурне забезпечення курортної сфери).

22. Kostetska K. Activating directions of the resort territory development for medical rehabilitation needs. *Economic innovations*. 2024. Vol. 26, no. 2(91). P. 25–31. DOI: [10.31520/ei.2024.26.2\(91\).25-31](https://doi.org/10.31520/ei.2024.26.2(91).25-31)

23. Khumarova N., Kostetska K., Golikova O. Resort economy entrepreneurship development: economic and legal providing. *Economic innovations*. 2024. Vol. 26, no. 3(92). P. 116–129. DOI: [10.31520/ei.2024.26.3\(92\).116-129](https://doi.org/10.31520/ei.2024.26.3(92).116-129)

24. Khumarova N., Kostetska K. Substantiation of resource support for the sanatorium and resort sector rehabilitation. *Economic innovations*. 2025. Vol. 27, no.1(94). P. 32–141. DOI: [10.31520/ei.2025.27.1\(94\).132-141](https://doi.org/10.31520/ei.2025.27.1(94).132-141) (Особистий внесок здобувача: визначено методичній інструментарій реабілітації сфери курортної економіки).

25. Kostetska K. Management of natural healing assets and their capitalization. *Economic innovations*. 2025. Vol. 27, no. 3(96). P. 43–54.

Матеріали та тези конференцій

26. Костецька К.О, Вернігорова Н.В. Background of inclusive natural use. *Universum View 17. Economics and management: матеріали наук.-практ. конф., Вінниця, 17 May 2019. Вінниця, 2019. P. 54–56. (Особистий внесок здобувача: сформовано концептуальні підходи до інклюзивного природокористування в контексті національної економіки).*

27. Костецька К. Передумови розвитку інклюзивного природокористування. *Економіко-екологічні проблеми сучасності у дослідженнях науковців : матеріали міжнар. наук. конф., м. Одеса, 25 черв. 2019 р. Одеса, 2019. С. 59–63.*

28. Костецька К., Небога Т. Стан та перспективи впровадження екологоорієнтованих інновацій в Україні в умовах інклюзивного зростання. *Modern science: problems and innovations: матеріали міжнар. наук. конф., Швеція, 2-7 квітня 2020 р. С. 644-650 (Особистий внесок здобувача: проаналізовано бар'єри та можливості впровадження екологоорієнтованих інновацій у післякризових умовах).*

29. Костецька К. Економіко-екологічні чинники розвитку інститутів громадянського суспільства. *Економіко-екологічні проблеми сучасності у*

дослідженнях науковців: матеріали міжнар. наук. конф., м. Одеса, 15 вересня. 2020 р. Одеса, 2020. С. 80.

30. Костецька К. Природно-лікувальні активи: підходи блакитного зростання. *Теорія та практика менеджменту*: матеріали міжнар. наук. конф., м. Луцьк, 24-26 травня. 2023 р. С. 116-118.

31. Костецька К. Стимулювання підприємницької діяльності в курортній економіці на засадах резильєнтності. *Сучасні домінанти трансформації економіки з урахуванням повоєнних викликів*: матеріали міжнар. наук. конф., м. Одеса, 14-15 вересня. 2023 р. Одеса, 2023. С. 154-158.

32. Костецька К. Пріоритетні напрями підприємництва в курортній економіці. *Збалансоване природокористування: традиції, перспективи та інновації*: матеріали міжнар. наук. конф., м. Київ, 18-19 травня. Київ, 2023. С. 111-112.

33. Костецька К., Хумарова Н., Голікова О. Курортна економіка: інноваційні підходи реабілітації та оздоровлення. *Сталий розвиток і цифрові інновації*: матеріали міжнар. наук. конф., м. Одеса, 15 травня. 2024 р. Одеса, 2024. С. 181-183. (Особистий внесок здобувача: сформовано сучасні підходи до медико-економічної та соціальної вартості реабілітаційних послуг).

34. Костецька К. Відновлення та реабілітація: шляхи до сталого оздоровлення після війни. *Теорія та практика менеджменту*: матеріали міжнар. наук. конф., м. Луцьк, 23 травня. 2024 р. С. 181-183.

35. Костецька К. Зарубіжний досвід та інструменти управління природно-лікувальними активами в курортній економіці. *Природні лікувальні активи, реабілітація та курорти*: матеріали міжнар. наук. конф., м. Одеса, 14-15 листопада. 2024 р. Одеса, 2024. С. 115-118.

36. Костецька К., Хумарова Н., Голікова О. Економіко-правове забезпечення розвитку підприємництва в курортній економіці. *Підприємництво та торгівля: сучасний стан і перспективи розвитку*: матеріали міжнар. наук. конф., м. Луцьк, 16 травня. 2024 р. Луцьк, 2024. С. 63-65. (Особистий внесок здобувача: проаналізовано правові засади підприємництва в курортній сфері).

37. Костецька К., Голікова О. Відновлення та реабілітація: шляхи до сталого оздоровлення після війни. *Теорія та практика менеджменту*: матеріали міжнар. наук. конф., м. Луцьк, 23 травня. 2024 р. Луцьк, 2024. С. 98-100. (Особистий внесок здобувача: визначено напрями удосконалення інституційного середовища у сфері ПЛА та курортної економіки).

7. Структура та обсяг дисертації

Дисертація складається із вступу, п'яти розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг дисертації становить 496 сторінок. Обсяг основного тексту - 382 сторінки. Робота містить 74 таблиці, 58 рисунків, 29 формул, список джерел із 516 найменувань, а також 13 додатків.

Обґрунтованість і достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій, які захищаються. Наукові положення, висновки та

рекомендації обґрунтовані на належному рівні, опубліковані в періодичних наукових виданнях, апробовані на міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференціях. Про належний ступінь теоретичної обґрунтованості та достовірності наукових результатів, що є у дисертації, свідчить раціонально підібрані методологічні засади дослідження і повнота опрацьованої здобувачкою інформаційної бази.

Рівень використання матеріалів і висновків дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук. Матеріали та висновки кандидатської дисертації у докторській дисертаційній роботі Костецької К.О. не використовувались.

Факт відсутності порушення академічної доброчесності. Текст дисертаційної роботи пройшов перевірку на наявність текстових запозичень антиплагіатної системи StrikePlagiarism. За результатами перевірки виявлено відсутність текстових запозичень без належного посилання на джерело, елементів фальсифікації, компіляції, плагіату та встановлено, що дисертаційна робота Костецької К.О. на тему «Формування курортної економіки із використанням природних лікувальних активів» відповідає принципам академічної доброчесності.

Оцінка мови та стилю дисертації. Зміст дисертації відповідає визначеним завданням дослідження, розкриває тему роботи і свідчить про її цілісність і завершеність. Дисертація написана науковою українською мовою, у ній простежується авторський стиль, матеріал викладено грамотно з використанням наукової фахової термінології.

Відповідність дисертаційної роботи паспорту спеціальності, за якою вона представлена до захисту.

Дисертаційна робота відповідає паспорту спеціальності 08.00.03 – Економіка та управління національним господарством, а саме напрямом: структура національної економіки, структурна політика та механізм її реалізації; стратегія економічного розвитку (стратегія макроекономічного розвитку, стратегічне планування розвитку окремих макроекономічних процесів: науково-технічний прогрес, інвестиції, інновації тощо) *в частині «стратегічне планування розвитку окремих макроекономічних процесів».*

Відповідність докторської дисертації профілю докторської ради.

Дисертаційна робота Костецької К.О. на тему «Формування курортної економіки із використанням природних лікувальних активів» відповідає профілю докторської ради Д 41.177.02 за спеціальностями 08.00.03 «Економіка та управління національним господарством» та 08.00.05 «Розвиток продуктивних сил і регіональна економіка».

8. З урахуванням зазначеного ухвалили:

Вважати, що дисертаційна робота Костецької Катерини Олегівни на тему «Формування курортної економіки із використанням природних лікувальних активів» на здобуття наукового ступеня доктора економічних

наук є завершеним науковим дослідженням, у якому містяться нові наукові результати, отримані авторкою особисто, та розв'язана науково-прикладна проблема щодо формування курортної економіки із використанням природних лікувальних активів як вектору відновлення національного господарства України.

Тема, зміст та наукові результати дисертаційної роботи відповідають паспорту спеціальності 08.00.03 – Економіка та управління національним господарством.

Всі наукові положення дисертації опубліковані у наукових періодичних виданнях з переліку наукових фахових видань України та у наукових періодичних виданнях інших держав за напрямом розвитку економіки та управління національним господарством, за яким подано дисертацію.

За висновком рецензентів роботу слід вважати такою, яка відповідає паспорту спеціальності 08.00.03 – Економіка та управління національним господарством.

Рекомендувати дисертаційну роботу Костецької Катерини Олегівни на тему «Формування курортної економіки із використанням природних лікувальних активів» до подання до захисту у спеціалізовану вчену раду Д 41.177.02 ДУ «Інститут ринку і економіко-екологічних досліджень НАН України» на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук за спеціальністю 08.00.03 – Економіка та управління національним господарством.

Рецензенти:

д.е.н., професор

Микола ПЕТРУШЕНКО

д.е.н., професор

Світлана ФІЛИПОВА

д.е.н., професор

Наталія ШЛАФМАН